

Szatmári nyilatkozat: amíg Bukarestre, Brüsszelre várakoztunk, négyszázezer lélekkel fogytokoztunk

2013. 2. 3.

Szatmári nyilatkozat címmel fogadták el az EMNT hétvégi konferenciájának zárónyilatkozatát. Új egységre van szükségünk, amelyben egyházaink, civil társadalmunk, tudományos műhelyeink, intézményhálózatunk a politikummal egyenrangú - fogalmaz a dokumentum.

Egyhangúan elfogadták: „az ország alkotmányát a valósággal össze kell hangolni”

Szatmári nyilatkozat az erdélyi önrendelkezési mozgalom tízéves évfordulóján

Tíz esztendővel ezelőtt az erdélyi magyar politika válaszút elé került. 2003 februárjának elején Szatmárnémetiben, az akkor még egyedüli erdélyi magyar párt kongresszusán két posztkommunista miniszterelnök, Medgyessy Péter és Adrian Năstase mondott beszédet. A jelenleg börtönbüntetését töltő, egykori román kormányfő az RMDSZ kongresszusán világossá tette: az erdélyi magyarság stratégiai célját jelentő autonómiáról szó sem lehet. Beszédét a jelenlévő erdélyi magyar választott tisztségviselők megtapsolták, s ünneplésükkel határozataik is összhangban voltak. Nemcsak a kommunista rendszerrel való nyílt szembenállás eszmei örökségével számoltak le jelképes értelemben - megszüntetve a Tőkés László által eladdig betöltött tiszteletbeli elnöki tisztséget -, hanem a nemzeti önkormányzat 1993-ban megfogalmazott célrendszerével is. Az alapszabályzatot a pártszellem jegyében alakították át, az általános és közvetlen belső választást pedig a helyi elitnek önátmentését lehetővé tévő részleges tisztújítással váltották ki.

Nem messze a kongresszus helyszínétől, a Lánchos/templomban, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület rendkívüli közgyűlésén ugyanebben az időben indult útjára az erdélyi autonómiamozgalom. Történelmi egyházaink közösségében, sokadmagunkkal tettünk hitet az erdélyi önrendelkezés életbevágó fontosságú ügye mellett.

Az azóta eltelt tíz esztendő viharos időszaknak bizonyult. Medgyessyék pártja 2004. december 5-én megtagadta az Anyaország határain túlra szakadt magyarokat, majd 2010-ben, Gyurcsányék nyolcéves regnálásáról a magyarországi választók hoztak sommás ítéletet.

A román szocialisták viszont némi ütemkéséssel éppen most élik virágkorukat. Jelentős túlhatalomra téve szert – egy bizonyítottan szekusbesúgó és korrupt üzletember, valamint egy, a szélsőjobbot megszegyenítő retorikával bíró „liberális” pártelnök, továbbá egy plagizáló kormányfő irányításával –, a jogállamiságot és a demokratikus intézményrendszert bontogatják, és teszik korrupt oligarchák zsákmányává az országot.

A 2003 elején autonómiaellenes kijelentéseknek tapsoló erdélyi magyar politikusok mind a mai napig nem tanultak hibáikból. Amint utóbb kiderült, 2012 őszén választói felhatalmazás nélkül, elvtelen és titkos paktumot kötöttek a román balliberális szövetséggel, egy olyan egyezséget, amelyben szó sem esik az autonómiáról. Ez év elején pedig a hazugságot kormányzati politikai szintre emelő MSZP-vel „kokettáltak” – Markó Béla exelnök szavaival szólva.

Lelkük rajta – mondhatnánk, ha közösségünk anyagi erőforrásainak zöme fölött nem éppen a tulipános pártvezérek rendelkeznének. Ha a „kokettálás” és paktumok árát nem mivelünk, erdélyi magyarokkal fizettetnék meg. Mint ahogyan katasztrófális kormányzásuk következményeit is mind a mai napig Erdély népe nyögi...

Az elmúlt tíz esztendőben sokszorosán bebizonyosodott, hogy a kommunista diktatúra egyenesági leszármazottaival nem lehet közös európai jövőt építeni.

Ellenben azt is megélhettük: létezik és járható a nemzeti út. Olyan Anyaországunk van, amelyre számíthatunk. A 2010-ben nemzetpolitikai fordulatot végrehajtó, jelenlegi magyar kormány új Alaptörvényben rögzítette az érettünk való felelősségvállalást, egyakarattal visszaadta magyar állampolgárságunkat, és egyértelműen támogatja a határokon túli, szülőföldjükön élő magyar nemzeti közösségek önrendelkezési törekvéseit.

Most rajtunk áll: vegyük saját kezünkbe sorsunk irányítását!

Cselekednünk kell. Nem várhatunk tovább. Vártunk eleget. Több mint két évtizedet vártunk arra, hogy a nagypolitika majd megoldja a problémáinkat. Vártunk arra, hogy az Európához – kényszeresen, érdekből – igazodó kormányok belássák: a többségi nemzetnek is érdeke az erdélyi magyar nemzeti közösség többszintű autonómiája. De Bukarest csak Bukarestre nézett. És amíg Bukarestre, Brüsszelre váraoztunk, ez idő alatt közösségünk négyszázezer lélekkel fogyatkozott...

És míg arra vártunk, hogy Románia parlamentjében, kormányaiban magyar választottjaink elrendezzék dolgainkat, ezalatt az ország majdhogynem csődbe ment, az adófizetők kárára külföldi hitelekkel tömködték a költségvetés „fekete lyukait”.

Európára is vártunk, hiszen azt láttuk, hogy határain kívül az üldözött kisebbségek jogaiért következetesen kiáll. De csatlakozás előtt és után hiába kértük, hogy őshonos nemzetrészként szülőföldünkön illessenek meg bennünket mindazok a jogok, amelyek emberi méltóságunkat, nemzeti önazonosságunkat és boldogulásunkat alapozzák meg. A válságba sodródó öreg kontinens saját gyökereitől, múltjától elszakadva, a politikailag korrekt beszédmód kényszerzubbonyában még csak megérteni sem akarja a problémáinkat.

Mindezekben változtatnunk kell.

Tíz esztendővel ezelőtt a hatalom eszköztára nélkül, mi több, a hatalom ellenében indultunk el az önrendelkezés útján. Törvénytervezeteket alkottunk, melyeket a román törvényhozás lesepert az asztalról. Újra és újra benyújtjuk azokat, ha szükséges, több százezer aláírással nyomatékosítva. És ha Európa csak a mennyiségre ad, hát egymillió aláírást is készek vagyunk összegyűjteni

valamennyi őshonos európai kisebbség védelmében.

Intézményes politikai eszközöket hoztunk létre: az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és a Székely Nemzeti Tanács mellett a Magyar Polgári Párt és az Erdélyi Magyar Néppárt egyaránt az autonómiáért munkálkodnak. Ám külön-külön, önmagunkban nem bizonyultunk elég erősnek.

Következésképpen a közösségi sikerhez ki kell alakítanunk az autonómia-központú politikai konszenzust a magyar szervezetek között. Nem csupán Erdélyben, hanem az egész Kárpát-medencében.

A rendszerváltozás óta eltelt közel negyed évszázad azt is bebizonyította, hogy a parlamenti politizálás, ha szükséges és fontos is, de nem lehet egyedüli eszköze a politikai érdekérvényesítésnek, a nemzetelvű közösségi önépítkezésre, a politika társadalmasítására, a parlamenten kívüli jogszerű politikai nyomásgyakorlás eszközeire is szükség van.

Új egységre van szükségünk, amelyben egyházaink, civil társadalmunk, tudományos műhelyeink, intézményhálózatunk a politikummal egyenrangú partneri viszonyban, válllvetve dolgozik közös jövőnk tervezésén és alakításán.

Tíz esztendő elteltével a céljaink nem változtak: területi autonómiát akarunk a tömbmagyar vidékeknek – Székelyföldön és Partiumban –, kulturális autonómiát egész erdélyi magyarságunk számára, sajátos jogállású önkormányzatiságot a jelentős magyar lakossággal és történelmi múlttal rendelkező településeink, illetve nagyvárosaink számára. Csak ezekkel a célkitűzésekkel összhangban kerülhet sor a küszöbön álló területi-közigazgatási átszervezésre.

Továbbra is elengedhetetlennek tartjuk az ország alkotmányának a valósággal való összehangolását: a különböző autonómiaformák közjogi keretének alkotmányos garanciáit, a magyar nyelv hivatalos regionális nyelvként való elismerését, a regionális sajátosságokat, nem utolsósorban pedig a nemzeti közösségek államalkotó minőségét semmibe vevő egységes és homogén nemzetállami önmeghatározás kiigazítását.

Az élet minden területén dönteni akarunk saját dolgainkban: önálló oktatást akarunk az óvodától az egyetemig. A magyar kormány jóvoltából magyar tannyelvű egyetemi hálózat jött létre – adófizetőkként elvárjuk, hogy a román kormány is támogassa. Célunk, hogy létrejöjjön az önálló állami magyar Universitas.

A jelenleg is hatályos romániai Alkotmány szellemében maradéktalanul biztosítsák egyházaink autonómiáját. A restitutio in integrum elve értelmében rendezzék végre elrabolt tulajdonaink ügyét!

Adólejeinkkel, természeti kincseinkkel mi akarunk gazdálkodni. Elegünk van Erdély megsarcolásából és kirablásából. Ezért alkottuk meg a Mikó Imre Tervet.

Újra kell építenünk közösségeinket. A keresztényi szeretet krisztusi parancsából eredő társadalmi szolidaritás szükséges ahhoz, hogy elesettjeinket felemeljük, a rászorulókat megsegítsük. Kis figyelemmel sokat tehetünk egymásért – ez is az önrendelkezés egyik formája. Mindent meg kell tennünk a népességfogyás és az elvándorlás megállításáért. Csép Sándor örökségeként folytassuk az „Áldás, népesség!” mozgalmat.

Figyeljünk oda a fiatalságra: bennük nő a jövőnk. Ne hagyjuk elkallódní a tehetségeket, és ne engedjük szétzülleni, atomizálódní a gyermeki közösségeket. Dolgozzunk ki ifjúsági és sportstratégiát.

Független magyar nyelvű médiát akarunk. Olyan nyilvánosságot, amelyet nem rángat pórázon a politikum.

Már nem csupán „magunkban, magunkért” kell dolgoznunk. Az egyesülő Európában esélyt kaptunk a magyar unióra. Ezért ne engedjük el a többi magyar nemzetrész kezét, egyként emeljük fel a szavunkat, ha valahol valakit magyarságáért bántanak.

Kós Károly Kiáltó szavában megjelölte a célt: magyar nemzeti önrendelkezést akarunk.

Mi magunk sokat tehetünk érte.

Jubileumi emlékezésünk alkalom arra, hogy megerősítsük korábbi döntésünket.

Válasszuk az életet: az Isten-adta élet útját, hogy igazán élhessünk.

Válasszuk az autonómiát! Mert az autonómia az élet útjának része. Az autonómia – a megoldás!

Szatmárnémeti
2013. február 2.

© Copyright Erdélyi Magyar Néppárt 2015